

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Jakuba Camrdy, JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **L. Z.**, zast. Mgr. Lilianou Vochalovou, advokátkou, se sídlem AK I. P. Pavlova 3, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 25. 7. 2008, č. j. 48 Az 59/2008 - 27,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Praze výše označeným rozsudkem zamítl žalobu žalobce (dále „stěžovatel“) podanou proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 3. 2008, č. j. OAM-134/LE-BE07-2008. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaného nebyla stěžovateli udělena mezinárodní ochrana podle ust. § 12, §13, §14, §14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovateli již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele, a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden

např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, <http://www.nssoud.cz/>.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad na hmotně-právní postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřipustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřipustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelkou uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájemem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat. Zde je nutné uvést, že stěžovatel žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil a Nejvyšší správní soud se mohl otázkou přijatelnosti jeho kasační stížnosti zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kritérií.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá důvody s odkazem na § 103 odst. 1 písm. a), b), d) a e) s. ř. s. Jmenovitě namítá, že krajský soud se nezabýval žádostí o udělení azylu svědomitě a odpovědně, nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, který nezjistil přesně a úplně. Napadené

rozhodnutí je nepřesvědčivé a není v souladu se zákonem. Stěžovatel jako hlavní důvod žaloby uvedl, že byl zkrácen na svých právech postupem a úkony správního orgánu v řízení o udělení azylu. Krajský soud nezkoumal důvody uvedené v žádosti o azyl v širších souvislostech, zejména zvážení osobní situace stěžovatele, když po návratu do země by se ocitl ve vážné situaci, neboť by ho mohli po návratu do země považovat za dezertéra a mohl by být zadržen a souzen. Uvádí, že zemi opustil již v roce 2003, protože chtěl vydělat peníze; do Číny se nemůže vrátit, protože kdyby Čína chtěla připojit Tchaj-wan, musel by se toho jako záložník zúčastnit. Stěžovatel uvádí, že ve své výpovědi zcela konkrétně vyjádřil obavu z možných následků svého návratu do Číny. K zemi původu jej nic neváže, nemá se kam a ke komu vrátit, což je situace hodná zvláštního zřetele; zvláštní osobní poměry stěžovatele a situace v zemi původu zakládají důvody podle § 12 a humanitární důvody podle § 14 zákona o azylu. Dále stěžovatel namítá, že krajský soud neposoudil dopady svého rozhodnutí, které postrádá známky individuálního přístupu pečlivého posouzení, tak jak to vyžadují příslušná ustanovení správního řádu, dle kterých měl žalovaný postupovat.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel se v České republice zdržuje od roku 2003, přicestoval ilegálně za pomoci převaděče přes Ukrajinu a Slovensko s úmyslem vyhnout se možnému povolání ze zálohy v souvislosti s připravovaným připojením Tchaj-wanu k Číně. O udělení azylu nepožádal a o legalizaci pobytu se ani nepokoušel, neboť se dozvěděl, že by ho to stálo mnoho peněz. Chtěl si zde vydělat nějaké peníze a potom přivést i svoji rodinu. Stěžovatel ve správním řízení uvedl, že v případě návratu do vlasti by byla jeho situace složitá, protože by jej mohli považovat za dezertéra; kdyby se vrátil do Číny, z armády by jej určitě někdo vyhledal a těžko říci, jaké by to mělo následky, následoval by asi nelehký trest. Dále bylo ze spisu zjištěno, že rozhodnutím Policie České republiky ze dne 3. 2. 2008 mu bylo uděleno správní vyhoštění na dobu tří let. Stěžovatel podal žádost o azyl dne 18. 2. 2008.

Krajský soud v řízení o podané žalobě uznal postup žalovaného za odpovídající zákonu, když neshledal naplnění zákonných podmínek pro udělení azylu dle § 12, § 13, resp. §14 ani pro poskytnutí doplňkové ochrany.

Námítky stěžovatele uváděné v kasační stížnosti stran udělení azylu, Nejvyšší správní soud považuje za nedůvodné, námítkami obdobného rázu se Nejvyšší správní soud převážně opakovaně již zabýval a vypořádal se s nimi již ve svých dřívějších rozhodnutích.

Především k povinnosti tvrdit azylově relevantní důvody se soud vyjádřil např. v rozsudku ze 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, publikovaném pod č. 181/2004 Sb. NSS, na www.nssoud.cz, v němž kasační soud konstatoval, že z žádného ustanovení zákona o azylu nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikala povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné, a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost tvrzení má zvláště v řízení ve věcech mezinárodní ochrany zásadní význam, neboť pouze stěžovatel svým tvrzením utváří rámec zjišťování skutkového stavu ve správním řízení. Stejně tak v řízení před správním soudem nelze bez jednoznačného a určitého zpochybnění závěrů správního orgánu ze strany soudu dovodit okolnosti týkající se osobního příběhu žadatele o mezinárodní ochranu v zemi jeho původu. Z díkce § 12 a násl. zákona o azylu je zřejmé, že správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v příslušných ustanoveních uvedené. Na tomto místě je třeba zdůraznit logiku řízení o žádosti o udělení azylu, které je provázeno zásadou aktivity žadatele o azyl. V případě stěžovatele však nelze azylově relevantní důvody, ale ani jejich tvrzení shledat. Stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své zemi činnost směřující k uplatňování

politických práv a svobod, nemohl být tudíž z tohoto důvodu ani pronásledován. Obdobně ani nebyly tvrzeny žádné skutečnosti zakládající možné pronásledování z důvodu náboženství, rasy nebo pohlaví, národnosti nebo příslušnosti k určité skupině.

Udělení azylu dle § 13 zákona o azylu nepřipadá u stěžovatele v úvahu; dle uvedeného ustanovení lze udělit azyl za účelem sloučení rodiny rodinnému příslušníkovi azyllanta, o takový případ se však nejedná.

Pokud jde o tvrzení, že zvláštní osobní poměry stěžovatele, když jej k zemi původu nic neváže, nemá se kam a ke komu vrátit, zakládají humanitární důvody podle § 14 zákona o azylu, k tomu Nejvyšší správní soud především uvádí, že dle § 14 zákona o azylu jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu. Jak vyplynulo ze správního spisu, správní orgány obou stupňů v řízení rovněž zkoumaly, zda v případě stěžovatele nebyly dány důvody pro udělení humanitárního azylu a dospěly k závěru, že tomu tak není. Udělení azylu je zcela na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení se judikatura obecných soudů ustálila na názoru, že zákon vytváří kritéria podle nichž, a v jejichž rámci, se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování, a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry.

Protože správní orgán řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci stěžovatele, tak i stav v jeho zemi, a pokud z nich sám nevyvodil důvody pro udělení humanitárního azylu, nevybočil z mezí správního uvážení. Přesvědčení stěžovatele, že jím uváděné důvody, a to obavy z možného postihu za „dezerci“ spadají do kategorie důvodů zvláštního zřetele hodných je třeba korigovat v tom ohledu, že jde o tzv. neurčitý právní pojem, jehož definování v právním předpise pro jeho povahu samu není vhodné, ba dokonce ani možné, a proto se zjištění důvodů zvláštního zřetele hodných od hodnocení okolností konkrétního případu, z nichž pak příslušný orgán učiní závěr, zda tyto důvody existují. To, že samotný výklad právní normy provedený stěžovatelem je odlišný od interpretace správního orgánu či krajského soudu, nezakládá porušení práva (viz např. rozsudek NSS ze dne 28. 7. 2004, č. j. 5 Azs 80/2004 -46, www.nssoud.cz).

Obavy z budoucího možného povolání stěžovatele ze zálohy, které jsou nadto pouze v rovině spekulací, nejsou důvodné pro udělení azylu, popř. pro rozhodnutí o poskytnutí doplňkové ochrany (např. rozsudek 4 Azs 244/2006 - 93 ze dne 23. 1. 2008, www.nssoud.cz). Stěžovatel nadto nemá ani reálný důvod pro svá tvrzení, když do armády povolán nebyl, nemohlo se tudíž v jeho případě jednat o dezerci a případný postih za ni. Opodstatněnost obav stěžovatele nevyplývá ani ze zpráv, z nichž správní orgán při posuzování otázky možného udělení doplňkové ochrany vycházel.

Důvodem pro podání kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je nepřezkoumatelnost, spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Námitku uplatněnou v tomto ohledu neshledal Nejvyšší správní soud opodstatněnou, když její konstatování zůstalo pouze v obecné rovině.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatel sám žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost nepřijatelnou a podle ustanovení § 104a s. ř. s. ji odmítl.

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. ledna 2009

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu